

01.06.2009

Viite

1. viikon kokousraportti YKE7081-1 (10.5.2009)

Asia

CSD-17; kokousraportti (4.-15.5.2009)

Asiasanat	AFRIKKA, KAUPPA JA YMPÄRISTÖ, YMPÄRISTÖSOPIMUSRAHOITUS, CSD, KYT MAATALOUS, AAVIKOITUMISSOPIMUS, KYT VESI JA SANITAATIO, MAATALOUS
Hoitaa	KEO-60
Hoitaa UE	YKE
Koordinoi	
Tiedoksi	ALI-01; ALI-10; ALI-20; ALI-30; ASA-20; AVS-KEO; AVS-KPO; ITÄ-30; KEO-01; KEO-02; KEO-10; KEO-20; KEO-40; KPO-01; KPO-10; KPO-20; UKKMI-00; VNEUS ABA; ABO; ADD; ANK; ATE; BAN; BEO; BER; BRA; BRN; BRT; BRY; BUD; BUE; BUK; CAN; CAR; DAM; DAR; DUB; GEN; HAA; HAN; ISD; JAK; KAB; KAI; KIO; KOB; KUL; LIM; LIS; LJU; LON; LUS; LUX; MAD; MAP; MEX; MGU; MNI; MOS; NAI; NDE; NIC; OSL; OTT; PAR; PEK; PRA; PRE; REY; RIA; RII; ROO; SEO; SIN; SNT; SOF; TAL; TEH; TEL; TOK; TUK; TUN; VAR; WAS; WIE; VIL; WIN; ZAG LVM; MMM; MMM/MALO; MMM/MEO; MMM/MEO/KV. METSÄYKSIKKÖ; OPM/KAS; PLM; TEM; VM/KVS; VNK; YM/EU-ASIAT; YM/KVY

Laatija jakanut

CSD-17 saatiin myönteiseen päätökseen eri ryhmittymien hyväksytyä 52-sivuisen loppuasiakirjan. Vaikka tuloksena oli massiivinen opus, tulokseen pääseminen vahvistaa CSD:tä ja antaa hyvät edellytykset sen jatkokehittämiselle. Myös EU ja Suomi voivat olla tyytyväisiä positiivisesta tuloksesta.

Tulosten osalta voidaan todeta, että maatalous on mm. ruokakriisin myötä tullut takaisin kv. agendalle. Kestävällä maaseutukehityksellä tärkeä rooli köyhyyden vähentämisessä. Päätöksentekoa ja toimintaa paikallisella tasolla lisättävä. Naisten, nuorten ja alkuperäisväestön mahdollisuuksia sekä maankäyttöoikeuksia lisättävä. Maaseudun kehityksen edellytys on dynaaminen maatalous, mutta sen ohessa on maaseudun elinkeinoja monipuolistettava ja infrastruktuuria kehitettävä.

Afrikan osalta vuosituhattavoitteita ja niiden saavuttamiseksi sovittuja keinoja on edistettävä intensiivisemmin. Maanosan taloudellista kehitystä on tuettava: Afrikka tarvitsee kestävää vihreää vallankumousta ja panostusta maatalouteen on lisättävä.

Poikkileikkaavien teemojen osalta tulokset ovat Suomen kannalta tyydyttävät. Suomelle tärkein oli kestäviä kulutus- ja tuotantotapoja koskeva teema, joka on seuraavan CSD-syklin yksi pääteema.

Suomi hyvin esillä Round Table -keskusteluissa ja oheistapahtumissa.

Tässä raportissa ei toisteta, mitä on mukana jo ensimmäisen viikon raportissa (viite) vaan keskitytään CSD-17:n lopuksi hyväksytyyn loppuasiakirjaan ja sen sisällön analysointiin. Lisäksi otetaan huomioon CSD-17:n puheenjohtajan, Hollannin maatalousministeri Gerda Verburgin tekemä yhteenveto "Shared Vision" ministeriosuudesta aikana pidetyistä ministeritason Round Table -keskusteluista.

Yleistä

CSD-17 saatiin myönteiseen päätökseen eri ryhmittymien hyväksytyä 52-sivuisen loppuasiakirjan. Valmistelukokouksesta oli neuvottelujen pohjana 17-sivuinen paperi ja puheenjohtaja toivoi kokouksen alussa, että saataisiin aikaan tiiviimpi ja lyhyempi raportti. Näin ei käynyt vaan lopulta kaikkien ryhmien hyväksymä raportti on 52-sivuinen opus. Sen lisäksi puheenjohtaja teki oman Shared Vision -paperin high level -osuuden Round Table -keskusteluista.

Oli tärkeää saada kahden vuoden sykli positiiviseen päätökseen, sillä kaksi vuotta sitten CSD-15 epäonnistui. Tämä positiivinen lopputulema lisää CSD:n uskottavuutta ja antaa edellytyksiä hyvällä jatkotyöllä. Eri ryhmät olivat valmiita hyväksymään paketin, siitä huolimatta, että siinä oli varmasti kaikkien kannalta katsottuna sellaista, mikä voisi olla paremmin. Myös EU:n kannalta tekstissä on paljon hyvää ja viimeisessä koordinaatiossa oltiin valmiit - Suomen, Saksan ja Iso-Britannian puhevuorojen mukaisesti - hyväksymään teksti "en bloc", kokonaisuutena. EU ei halunnut riskeerata koko CSD:n tulevaisuutta ja tekstiin jäi EU:n kannalta seuraavat ongelmat: kappale miehitettyjen alueiden ihmisten tilanteesta (ns. Palestiina-para) ei kuulu tähän dokumenttiin; tähän EU viittasi myös loppupuheenvuorossaan. Samoin kappale lisärahoituksesta on väärässä paikassa, sillä CSD ei käsittele ko. kysymystä eikä se kuulu CSD:n mandaattiin. Lisäksi Dohan kauppakierrosta käsittelevässä kohdassa on huono sanavalinta ja tästä EU esitti myös huolensa. HIPC-aloitteen suhteen EU toi ryhmien koordinaatiokokouksessa esiin huolensa sen epätarkasta sanavalinnasta ja sanoi, että se olisi ollut parempi, jos siinä olisi ollut viittaus Evian-prosessiin. Lisäksi EU-kokouksessa herätti kysymyksiä etenkin FAO:lle annettu mandaatti seurantaan, sillä tästä ei ollut ollut neuvotteluissa puhetta. Ryhmien välisessä koordinaatiokokouksessa EU sanoi, että käytettäisiin "requests the FAO..." sijasta mieluummin "invites the FAO...". Rahoitukseen liittyen Suomi pyysi PJ:tä välittämään GEF-kohtaa koskevan lisäyksen "in accordance of the GEF reform" poikkileikkaavien kappaleen a (iii) loppuun: Enhance multilateral support particular from the Global Environment Facility (GEF) and international financial institutions, and simplify GEF procedures"; ja tähän siis Suomen lisäys "in accordance of the GEF reform". Näistä puutteista huolimatta EU oli valmis hyväksymään paperin kokonaisuutena. Vähän myöhemmin on tarkemmin analysoitu eri teemoja.

Hollantilainen puheenjohtaja tiimeineen hoiti kokonaisuuden kaiken kaikkiaan hienosti. Lähes 10 hengen PJ-tiimi ja muutaman hengen kansallinen tiimi tekivät hyvää työtä. Ministeri Verburg voi olla tyytyväinen siihen, että kaikkien hyväksyttävissä ollut tulos saavutettiin. Hän uudisti CSD:n toimintatapoja jättäen mm. kansalliset puheenvuorot pois ja yritti lisätä interaktiivista keskustelua pelkkien paperista luettujen valmiiden puhuiden sijaan Round Table -istuntojen myötä.

EU:n puheenjohtajatyöskentely ontui tiedonvälityksen osalta. Tsekin yritys ja panostus oli valtava (n. 25 henkilön tiimi). Kommunikaatio muihin EU-maihin ontui kuitenkin koko ajan ja muiden maiden delegaatiot olivat tästä vähän näreissään. Yritys näkyi myös siinä, että maa yritti aluksi vetää kaikki neuvoteluryhmän itse (poislukien maatalous, jossa oli komission vetovastuu koko ajan). Pian ja etenkin viimeisten yöneuvottelujen aikana tuli kuitenkin ilmi, että osaaminen ei riitä ja näin vastuuta jaettiin muille jäsenmaille. Kokonaisuudessaan Tseki hoiti tehtävänsä kuitenkin hyvin.

Ministeriosuuden avajaisistunto 13.5.2009, pääsihteeri Ban Ki-moonin puhe, ryhmäpuheet
Puheenjohtaja Gerda Verburg (Hollanti) avasi korkean tason puheenvuorollaan, jossa hän alleviivasi hyvän johtamisen merkitystä kriisien aikana. Hän korosti, että erityisesti maatalous olisi muutettava kestävä kehityksen mukaiseksi, jotta muutos vihreämpään ympäristöön on mahdollinen. Maatalous ja siihen investointi olisikin hänen mukaansa nostettava keskeiseksi teemaksi kestävässä kehityksessä ja ilmastomuutosstrategioissa.

YK:n pääsihteeri Ban Ki-moonin mukaan olemme ajautumassa köyhyyden kierteeseen, ellei maailman kriisejä vastaan toimita pikaisesti. Pääsihteeri korosti tämän CSD konferenssin merkitystä, sillä seuraavan kerran jäsenvaltiot kokoontuvat korkealla tasolla keskustelemaan ilmastomuutoksesta vasta Kööpenhaminan osapuolikokouksessa joulukuussa, ja kestävä kehitys on yksi ilmastomuutosta lieventävistä keinoista. Ban Ki-moonin mukaan myöskään ruokakriisi ei ole vielä ohi ja se vaatii lisäinvestointeja. Hän korosti, että "investoinnit naisiin ovat parhaita investointeja tulevaisuuteen" ja erityisesti naisten kouluttaminen kestävä kehityksen maataloudesta on tärkeää, sillä naiset tekevät suuren osan maataloustöistä, etenkin Afrikassa. Pääsihteeri painotti, että tämän CSD:n on oltava onnistunut, jotta se rohkaisee ihmisiä hädän keskellä.

Guyanán presidentti Bharrat Jagdeo korosti konkreettisten toimien merkitystä ja lausuntojen muutamista teoiksi. Hän myös alleviivasi, että ilmastonmuutoksella on paljon tuhoisammat ja pitkäkestoisemmat vaikutukset maailmanlaajuisesti kuin talouskriisillä, siksi sen torjumiseen olisi investoitava ja panostettava enemmän ja erityisesti alueelliseen koordinaatioon ja kehitykseen olisi keskityttävä. Namibian ympäristö- ja turismiministeri Netumbo Nandi-Ndaitwah puhui maatalouden muuttamisesta kestäväen kehityksen mukaiseksi ja ylipäättään maaseutujen kehittämistä ilmastonmuutoksen lieventämiseksi. Hän myös korosti vihreään teknologiaan siirtymisen tärkeyttä, ja että olisi keskityttävä siihen miten se toimeenpannaan kansainvälisesti, kansallisesti ja alueellisesti. Myös Nandi-Ndaitwah painotti erityisesti naisten tärkeää roolia maataloudessa ja siten myös kestäväen kehityksen prosessissa. ECOSOCin presidentti, Luxemburgin suurlähettiläs Sylvie Lucas totesi, että 75 % maailman köyhistä asuu maaseudulla ja ruokakriisi koettelee juuri heitä kaikkein rankimmin. Nykyinen maatalousteknologia ei tuota tarpeeksi ruokaa ravitsemaan koko ihmiskuntaa, eikä se varsinkaan ole kestäväen kehityksen mukaista. Uudistukset maataloudessa ovat tarpeen erityisesti Afrikassa, ja CSD:lle on annettu tehtäväksi kohdata nämä kestäväen kehityksen haasteet.

Argentiinan ympäristön ja kestäväen kehityksen ministeri Homero Bibiloni painotti, että tässä vaiheessa kun ilmastonmuutos on jo käynnissä fokuksen tulee olla siinä, kuinka ja miten toimenpiteet sen lieventämiseksi pannaan konkreettisesti täytäntöön. Hän totesi, että samalla kun miljardeja dollareita investoidaan taloudellisiin instituutioihin kestävä kehitys ja ilmastonmuutos on jätetty sivuun, minkä vuoksi ilmastonmuutosta ja köyhyyttä ei ole onnistuttu vähentämään. Kansainvälisen luonnonsuojelu-liiton johtaja Julia Marton-Lefèvre puhui Afrikan vaikeasta tilanteesta kriisien keskellä ja nykyisten toimien riittämättömyydestä kestäväen kehityksen takaamiseksi. Nykyinen elämäntyyli rasittaa ekosysteemiä ja kasvattaa sosiaaliluokka eroja entisestään. Erityisesti metsien tuhoaminen on ollut kohtalokasta ja se olisi lopetettava viipymättä. Maaseudun tukiohjelman (NRSP) puheenjohtaja, pakistanilainen Shoaib Sultan Khan kertoi kokemuksista kestäväen kehityksen mukaisen maatalousmekanismien käytöstä Aasiassa ja niiden soveltamisesta suuremmalle alueelle.

Jäsenmaista Sudan piti G77 ja Kiina -ryhmän puheenvuoron, jossa se vakuutti ryhmän olevan edelleen sitoutunut Rion kestäväen kehityksen periaatteisiin ja korosti erityisesti Afrikan ja vähiten kehittyneiden maiden avun tarvetta. Muista jäsenmaista EU, USA, Jamaika (Caricom-ryhmän puolesta), Nauru (pienien Tyynenmeren saarivaltioiden puolesta), Arabiemiraatit (Arabimaiden ryhmä), Bangladesh (vähiten kehittyneet maat), Japani, Venäjä ja Italia pitivät omat puheenvuoronsa. Puheenvuorot painottivat mm. pikaisten toimien tärkeyttä, Afrikan ja kaikkein köyhimpien ja haavoittuvampien auttamista sekä maatalouden ja maaseudun kehittämistä.

Maatalous, maaseutukehitys, maankäyttö

Loppuasiakirjan maatalousosiossa oli jo puheenjohtajan neuvottelutekstiin kerätty varsin kattavasti kestäväen maatalouteen liittyviä asioita. Neuvottelujen aikana alkuperäiseen tekstiin lisättiin esimerkkilistoja, joissa viitataan erityisesti maatalousteknisiin yksityiskohtiin.

Ruokaturva ja kestävä maataloustuotanto sekä pienviljelijöiden ja naisten rooli maataloustuotannossa ovat tekstissä hyvin esillä. EU:n sai johdantotekstiin, muttei maatalousosioon, tärkeänä pidetyn maininnan Global partnershipista ja viittauksen vapaaehtoiseen "Oikeus ruokaan" -ohjeisiin. Toisaalta EU:n tavoite saada sitoumus kansainvälisen sääntöjen luomiseen kestäväelle maatalous- ja bioenergian tuotannolle ei kokonaisuudessaan onnistunut. Bioenergia mainitaan tekstissä mahdollisuutena, jota kehitettäessä on huomioitava myös sen haasteet mm. ruokaturvan kannalta. Kestäväen maatalouden kehittäminen mainitaan tekstissä moneen otteeseen, mutta kansainvälisiä sääntöjen kehittämiseen ei ollut valmiutta sitoutua. EU sai tekstiin kuitenkin maininnan kansainvälisestä tiedonvaihdosta kestäväen maatalouden edistämiseksi esimerkiksi hyvistä maatalouskäytännöistä. EU:n ehdottama lisäys työterveysasioiden huomioimisesta maataloussektorilla ei ole mukana lopullisessa tekstissä.

Ilmastonmuutos vaikuttaa maatalouteen ja maatalous ilmastonmuutokseen. Kestäväen maa- ja metsätalouden kautta voidaan vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja sen vaikutuksiin. Metsien merkitys huomioidaan asiakirjassa myös köyhyyden vähentämisessä ja kestävässä kehityksessä.

Loppuasiakirjassa ei ole useiden länsimaiden toivomaa viittausta maatalouden muihin kuin ruoantuotannon arvoihin. Maatalouden merkitys luonnonvarojen ja maiseman suojelussa sekä sen sosioekonominen merkitys eivät ole tekstissä mukana. Neuvotteluissa nousi esille useasti ekosysteemipalve-

lut, joita harvemmin Suomessa liitetään näin suoraan maataloussektoriin. Asiakirjaan päätyi kuitenkin ainoastaan maininta siitä, että ekosysteempipalveluihin liittyvät maksut eivät saa häiritä kauppaa.

Kauppapolitiikan liittyvät asiat on suurelta osin poistettu loppuasiakirjasta. Asiakirjassa mainitaan, että maataloustukien vähentäminen, ei poistaminen, on tehtävä Dohan kierroksen mandaatin mukaisesti. Sen sijaan kehitysmaiden ehdottamia sitoumuksia mm. tuettuihin lainoihin ja subventoituihin tuotantopanoiksi ei ole mukana loppuasiakirjassa.

Maatalousosion neuvottelut olivat hankalat. Tekstilisäyksiä ehdottivat erityisesti G77 ja USA. G77:n ehdotukset koskivat suurelta osalta sitoumuksia taloudellisen tuen lisäämiseksi eri tavoin ja USA:n ehdotti pitkiä maatalousteknisiä esimerkkilistoja eri kohtiin. Ongelmiksi nousivat lähinnä kauppaa sekä EU:n ehdottamia maatalouden että bioenergian kestävän tuotannon kriteerejä koskevat asiat.

Teknisesti arvioiden tekstissä on yhä paljon toistoa ja asioiden epäloogista yhteyttä otsikoihin. Lisäksi tekstissä on päällekkäisyyttä myös muihin osioihin, koska myös niissä sivutaan maataloutta, ruokaturvaa ja ilmastonmuutosta.

Maaseutukehityksen osalta eivät neuvottelut olleet yhtä vaikeita kuin maatalouden osalta. Puheenjohtajan alkuperäiseen tekstiin kyllä tuli muutos- ja lisäysehdotuksia, mutta ne eivät olleet yhtä massiivisia ja kiistanalaisia kuin maataloudessa.

Loppuasiakirjassa korostetaan kestävän maaseutukehityksen roolia maiden taloudelliselle, sosiaaliselle ja ympäristölliselle elinvoimalle. Kestävä maaseutukehitys on ensiarvoisen tärkeää köyhyyden poistamiselle, koska köyhyys suurelta osin löytyy maaseudulta. Asiakirjassa korostetaan aivan oikein maaseutukehityksen toteuttamisen tarvetta kaikilla tasoilla (globaali, alueellinen, kansallinen sekä paikallinen). Erityisesti paikallistason osallistumismahdollisuuksia päätöksentekoon korostetaan asiakirjan useissa kohdissa.

Maaseudun kokonaisvaltainen kehittäminen pitää sisällään maaseudun elinkeinojen monipuolistamisen ja ihmisten elinolosuhteiden kehittämisen. Asiakirjassa korostetaan aivan oikein, että terve ja dynaaminen maatalous on tärkeä perusta maaseudun kehittämiseksi. Maaseudun elinkeinoja kehitetään maaseutuväestön tehokkaalla osallistumisella oman alueensa kehitysstrategioiden hallinnoimiseen ja toteuttamiseen. Erityisesti asiakirja korostaa naisten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä sekä bottom-up – lähestymistapaa. Asiakirjassa painotetaan uusien työ- ja ansaitsemismahdollisuuksien luomista maaseudulle. Korostetaan maatalouden ja muiden maaseudun toimintasektoreiden välistä yhteyttä. Yritystoimintakoulutus, maataloustuotteiden lisäarvon kasvattamien, kestävän turismin ja kestävän metsätalouden edistäminen ovat keskeisiä toimia maaseudun elinolosuhteiden monipuolistamisessa.

Maaseudun infrastruktuuriin kohdistuvien sekä julkisten että yksityisten investointien lisääminen ensiarvoisen tärkeää. Tässäkin korostetaan erityisesti paikallistason merkitystä. Suomen ehdottama lisäys kestävästä rakentamisesta ja rakennuksista saatiin sisällytettyä hieman mukautettuna tekstiin.

Kestävän maaseutukehityksen onnistuminen riippuu mm. kokonaisvaltaisten strategioiden kehittämisestä ja toimeenpanosta suhteessa ilmastonmuutokseen, kuivuuteen, aavikoitumiseen sekä luonnonkatastrofeihin.

Asiakirja korostaa Suomenkin tärkeinä pitämiä maankäyttöoikeuksia; erityisesti painotetaan naisten, pientilallisten ja alkuperäisväestön (sekä muiden haavoittuvassa asemassa olevien) oikeuksia maahan, veteen, rahoitukseen sekä teknologiaan. Nykyaikaisen teknologian harmonisoimista perinteisen, alkuperäisen tiedon ja menetelmien kanssa korostetaan.

Maankäyttöä koskeva teksti on ongelmaton EU:n kannalta paitsi siltä osin, missä viitataan foreign occupation -asiaan, joka siis tulee tässä osassa toistamiseen esille.

Aavikoituminen ja kuivuus

Tässä osiossa G77 vaati alkuun CCD/COP8:n päätöksien kopiaimista päätöstekstiin. Niissä annettiin suoraa ohjeistusta jo alkaneille GEF:in lisärahoitusneuvotteluille ja GEF-reformille (vaadittiin, että land

degradation ikkuna saisi huomattavasti enemmän rahoitusta). Asiasta käytiin pitkään neuvotteluja, minkä päätteeksi rahoituksen osalta päädyttiin huomattavasti yleisempään ja lyhyempään tekstiin. Myös IWRM:n saaminen mukaan (EU:n yksi prioriteetti) vaati huomattavaa panostusta EU:lta.

Yleisesti voidaan sanoa, ettei aavikoitusmisosuus ei ylittänyt EU:n etukäteen määriteltyjä takarajoja, joten minimitavoitteet ovat tässäkin suhteessa täytetyt. Positiivisista asioista voidaan todeta, että kestävä veden käyttö on hyvin esillä samoin kuin yhdennetyt vedenkäyttösuunnitelmat (IWRM, integrated water resource management). IWRM-suunnitelmien tekeminen oli yksi Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokouksen tärkeimmistä päätöksistä. Lisäksi Rion sopimusten yhteistyön ja koordinaation vahvistaminen hyvin esillä (ilmasto: UNFCCC, biodiversiteetti: CBD, aavikoituminen: UNCCD), samoin ilmaston, biodiversiteetin häviämisen ja aavikoitumisen keskinäisriippuvuus.

Afrikka

Loppuasiakirjassa on huomioitu laajasti ne aiheet, jotka ovat hallinneet viime aikojen kansainvälistä keskustelua mantereesta. Loppuasiakirja korostaa, että Afrikan taloudellista kehitystä on tuettava jotta saavutetaan edellytykset kestäväälle kehitykselle. Afrikan maiden on otettava itse johtajuus kestävän kehityksen haasteiden edessä. Afrikan valmius johtajuuteen tässä toivottavasti myös tarkoittaa valmiutta ottaa vastaan myös johtajuuden tuoma vastuu.

Vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa on suuria haasteita Afrikassa. Synä tähän ovat erityisesti huonosti hoidettu infrastruktuuri, institutionaaliset puutteet sekä jatkuvista tarpeista investoida maatalouteen (tai sen puutteesta). Afrikka tarvitsee kestävää vihreää vallankumousta.

Maatalouden ja maaseudun kestävä kehitys nousee tekstissä selkeästi esille. Sitä voidaan pitää Afrikka-osuuden "teemana". Afrikan maatalouden kehittämistä on jatkettava NEPAD:in viitoittamana ml. vaatimus Maputon deklaraation toteuttamisesta (10% kansallisista budjeteista laitettava maatalouteen). Lisäksi viitataan muihinkin keskeisiin poliittisiin sitoumuksiin. Teksti korostaa kv. sitoumusten toimeenpanon tehostamista ja peräänkuuluttaa yksityisiä investointeja maatalouteen. Maatalouden infrastruktuuriin tulee kiinnittää huomiota. Lisää panostusta alan tutkimukseen samalla maatason resurssien mobilisointia. Maan hallussapitokysymys saatiin myös kirjattua, ml. naisten oikeudet.

Jatkuvat ja monitahoiset kriisit uhkaavat vakavasti kestävän kehityksen edellytyksiä Afrikassa. Kestävälle kehitykselle tulee luoda suotuisa ympäristö. Tässä korostuu konfliktien ennaltaehkäisy kansainvälisen yhteisön tuella. Hyvän hallinnon ja demokratian kunnioittaminen sekä institutionaalisen kapasiteetin vahvistaminen ovat tärkeitä. Hyvä asia loppuasiakirjassa on se, että Afrikan unionin ja mantereiden alueellisten organisaatioiden rooli korostuu näiden edellytysten luomisessa.

Asiakirjassa tuodaan esille, että tulee varmistaa Afrikan integroiminen maailmankauppaan. Afrikan alueellista integraatiota ja sen integroimista maailmankauppaan tulee edistää. EU korosti neuvotteluvaiheessa EPA:n huomioimista välineenä, joka mahdollistaa AKT-maiden integroimista maailmankauppaan sekä tukee AKT-maiden reformeja ja parantaa tuotannon kapasiteettia. Koko EPA maininta jäi lopulta G-77:n vaatimuksesta pois. Toisaalta on kyse kahdenvälisestä asiasta (EU vs. AKT), joten EU osoitti tarpeellista joustoa. Sen sijaan EU sai hyvin sisään tekstin, jossa rohkaistiin Afrikan alueellisia järjestöjä ottamaan keskeisen roolin maatalouden kehittämisessä ja ruokakriisissä kehittämällä maatason ja alueellisia strategioita. G-77 sai tekstiin jäämään kirjauksen velkahelpotusten laajentamisen jopa ei-HIPC maille, tosin alkuperäisestä pehmeämmässä muodossa "*Continue to focus on the poorest countries, but also extend debt restructuring, as necessary and appropriate, even to those countries that are not eligible for assistance under the Heavily Indebted Poor Countries Initiative*". EU toivoi tämän poistoa.

Afrikkaan annettavan kehitysyhteistyön lisääminen. On varmistettava annetut sitoumukset tuplata Afrikalle annettava ODA vuoteen 2010 mennessä MDG:n saavuttamiseksi. Tekstissä on lisäksi kirjatut avun tuloksellisuudesta, joita EU peräänkuulutti. Lisätään resursseja etelä-etelä ja pohjoinen-etelä sekä kolmikantayhteistyöhön, joka vastaavasti tärkeä aihe G-77:lle.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen tulee tapahtua erityisesti kolmen Rion sopimuksen toimeenpanon kautta.

Poikkileikkaavat teemat ja pääteemojen väliset yhteydet

Poikkileikkaavien teemojen osalta tulokset ovat Suomen kannalta tyydyttävät. Suomelle tärkein oli kestäviä kulutus- ja tuotantotapoja koskeva teema, joka on yksi seuraavan CSD-syklin yksi pääteemoista. On vaikeaa arvioida miten neuvottelut EU:n tavoittelemasta kansainvälisestä 10-vuotisesta puiteohjelmasta kestävien tuotanto- ja kulutustapojen edistämiseksi tulevat seuraavassa kaksivuotis-syklissä sujumaan. USA:n uusi hallitus vaikuttaa edelleen vastahakoiselta kyvääksymään kansainvälisiä tavoitteita resurssitehokkuudelle.

Poikkileikkaavien neuvotteluryhmässä USA ilmoitti, että se ei voinut hyväksyä tekstiä, jossa viitattaisiin kestävämpiin kulutustapoihin. USA vaati, että muotoilu tuli olla positiivinen eli kestävien kulutustapojen edistäminen. Kumpikin muotoilu löytyy Johannesburgin toimintaohjelmasta. USA myös ehdollisti tämän periaatteen huomioon ottamisen neuvottelutekstin toisen kohdan hyväksymiseen, jossa mainittiin mm. Marrakech-prosessi, mutta myös USAlle hankala Rion periaate "yhteisestä mutta eriytetystä" vastuusta. EU oli valmis myöntymään USA:ta tyydyttävään kompromissitekstiin kulutustapojen muotoilussa, jotta Marrakech-prosessi saataisiin mainittua lopputekstissä. G77 (Ghana) ei kuitenkaan suostunut esitettyyn kompromissitekstiin. Tilanne näytti aluksi päätyvän umpikujaan. Epävirallisten konsultaatioiden vauhdittamana lopputekstissä on kuitenkin mukana maininta Marrakech-prosessista, mutta kulutustapoja koskeva muotoilu on USA:n esityksen mukainen.

Kestävän kehityksen koulutus huomioitu (promoting education, awareness raising and information, as these can change consumers' behaviour and thus function as a means towards more sustainable lifestyles). ODA mainittu tavoitelukuineen, joihin on sitouduttu by länsimaat. Vaaditaan, että näistä tulisi uskottavuuden nimissä pitää kiinni. Lisäksi 2005 Pariisin julistus avun tehokkuudesta hyvin mukana, samoin 2008 Accra Agenda for Action. Afrikka-osioon saatiin Suomen aloitteesta ja neuvottelutuella mukaan maininta vastikään valmistuneesta Afrikan 10-vuotisesta puiteohjelmasta kestävien kulutus- ja tuotantotapojen edistämiseksi.

Suomen oheistapahtumia ml. Partnership Fair, keken koulutus, Marrakech-prosessi ja UNEP
CSD:n ensimmäisellä viikolla toteutettiin Partnership Fair, jonka tarkoitus oli jakaa tietoa ja kokemuksia kestävä kehityksen yhteistyöprojekteista, joissa hallitukset, järjestöt ja yksityinen sektori toimivat yhdessä. Fairin tarkoitus oli myös verkostoituminen ja mahdollisten uusien partnerien löytäminen.

Toisena kokouspäivänä 5.5. DESAn ja Italian hallituksen sponsoroimassa Working Sessionissa teemana oli partneri-projektien tulevaisuus. Iltapäivän tilaisuuden avasi kestävä kehityksen divisioonan (DSD) johtaja Tariq Banuri esitelmällään, jota seurasi keskustelu teemalla "Lessons learned and best practices". Keskustelun aluksi Markku Nurmi esitteli Suomen EEP-projektin (The Energy and Environment Partnership with Central America), mikä toimi hyvänä esimerkkinä onnistuneesta kestävä kehityksen yhteistyöstä. Tilaisuudessa oli saatavilla EEP-projektin esitteitä sekä Best Practices from Finland- esitettä, jonka sivulla 31 EEP-projekti esitellään. (ks. EEP:n kotisivu: www.sica.int/energia)

Tilaisuudessa keskusteltiin paljon yhteistyöprojektin osapuolten välisestä suhteesta ja yksityisen sektorin kasvavan roolista. Partnership-projekteja pidettiin tärkeänä keinona edistää kestävä kehitystä, ja sen partnership-lähestymistavan tulee jatkossa tulla paremmin esille CSD:ssa. Tilaisuudessa oli noin 50 henkilöä ml. Saksan, UK:n ja Italian delegaatioiden virkamiesjohtoa. Keskustelu oli aktiivista. Saksa kertoi EU-koordinaatiossa, että se on tehnyt esityksen, että CSD-18:ssa olisi yksi päivä omistettu kumppanuuksille. Lisää kestävä kehityksen Partnership-hankeesta ja CSD:n Partnership Fairista DSD:n verkkosivuilla: <http://www.un.org/esa/sustdev/partnerships/>
http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_par/par_csdfair17_docu.shtml

Suomi esitteli kestävä kehityksen integroimista omaan koulutusjärjestelmäänsä

CSD Education Caucus, lobal Youth Action ja Suomi järjestivät 7.5. oheistapahtuman, jonka teemana oli ekotehokkuuden saavuttaminen tiedonjakosysteemien avulla. Tilaisuuden teemat keskittyivät tiedonjaon ja tietoisuuden noustamisen keskeiseen merkitykseen kestävä kehityksen edistämiseksi.

Ensimmäisenä puhui Jyrki Nissilä, jonka aiheena oli kestävä kehityksen koulutus (ESD). Hän esitteli Suomen systeemiä, jossa kestävä kehitys on integroitu sekä paikallisen että kansallisen tason toimintaan. Nissilä korosti mm. opettajakoulutuksen merkitystä sekä metodien ja laadun arvioinnin merkitystä.

tä ESD:lle. Muut panelistit puhuivat mm. kriittisen ajattelun tärkeydestä ja informaatioteknologian roolista ratkaisevana ESD:n työkaluna. Esille nousi informaation saavutettavuuden ongelma siellä, missä ihmisillä ei ole mahdollisuutta käyttää informatioteknologiaa. Tilaisuudessa oli 42 kuulijaa.

Suomen ja UNEP:in tapahtuma: luonnonvarojen rooli konflikteissa ja rauhanrakennuksessa

Suomen pysyvä YK-edustusto järjesti 15. toukokuuta CSD-oheistapahtumana paneelikeskustelun luonnonvarojen roolista konflikteissa ja rauhanrakennuksessa. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä YK:n ympäristöohjelman UNEP:n (United Nations Environment Programme) kanssa ja se oli samalla Suomen rahoittaman UNEP:n raportin "From Conflict to Peacebuilding - the Role of Natural Resources" julkaisutilaisuus New Yorkissa. Alivaltiosihteeri Marjatta Rasin johdolla kokoontunutta paneelia saapui kuulemaan noin 150 YK:n työntekijää, diplomaattia ja kansalaisjärjestöjen edustajaa.

Tilaisuuden puhujista kansanedustaja Pekka Haavisto kiinnitti huomioita ympäristöasioiden konfliktisensitiivisyyteen kehitysmaissa. Esimerkiksi Sudanin, Somalian ja Lähi-idän kaltaisilla alueilla kilpailu luonnonvaroista on ollut merkittävä syy epävakaisiin oloihin. UNEP:n osastopäällikkö Ibrahim Thiaw mainitsi, että luonnonvarojen hallinnan pitäisi olla yksi prioriteeteista kaikissa YK:n kenttäoperaatioissa. UNEP onkin pyrkinyt omilla projekteillaan tukemaan luonnonvaroihin liittyvää työtä muun muassa YK:n rauhanrakennuskomissiossa. Ympäristöpolitiikan professori Erika Weinthal alusti konfliktin ja vesiresurssien yhteydestä ja Adephi Researchin johtaja Alexander Carius puolestaan ilmastomuutoksen mahdollisista konfliktivaikutuksista.

Marrakech-prosessi

Kestävän kulutuksen ja tuotannon (kultu) Marrakech-prosessin tunnetuksi tekemiseksi oli kaksi rinnakkais tapahtumaa (EU-puheenjohtajan järjestämä *Sustainable Consumption and Production towards the CSD18* sekä Ranskan isännöimä *SCP towards a Green Economy: How to get there?*). Niissä Suomen vetämän kestävän rakentamisen Marrakech-työryhmän pj Kaarin Taipale piti alustuksen. Lisäksi Marrakech-työryhmät (Task Forces) pitivät yhteiskokouksia.

Suomi on jäsen Marrakech-prosessin laajapohjaisessa ohjausryhmässä (Advisory Committee), jonka kokouksessa kommentoitiin CSD19 loppuasiakirjoihin kuuluvan 10-vuotisen kehysohjelman (10YFP) luonnosta. Elinkaarinäkökulma on hyväksytty ohjelman lähtökohdaksi, mutta sen laajuus ja yksityiskohtaisuus sekä suhde CSD19 neuvotteluasiakirjaan ovat auki. Keskusteluissa UNEPin ja UNDESAN kanssa CSD18 ja 19 valmistelumekanismeista todettiin, että Marrakech-prosessin neljäs kv. asiantuntijakokous pidetään mahdollisesti intersessional-statuksella heti ennen 2011 IPM. RIM-aluekokousten roolia CSD18 valmistelussa pidettiin keskeisenä myös kultu-teeman osalta.

Lisätietoa verkkosivuilta: <http://www.unep.fr/scp/marrakech/>

Round Table -keskustelut, Suomen tapahtuma UNEP:in kanssa, AVS Rasi PMN:n tilaisuudessa

Korkean tason Round Table -keskusteluissa oli kolme pyöreänpöydän keskustelua ja kaksi lounasta, ja niissä Veli-Pekka Talvela piti neljä puheenvuoroa. AVS Rasi piti PMN:n oheistapahtumassa pohjoismaisen puheenvuoron höystettynä Suomen kestävän kehityksen linjauksilla sisältäen keken kolme pilaria. Suomen oheistapahtumassa korkean tason viimeisenä päivänä AVS Rasi (pj) ja kansanedustaja Pekka Haavisto (pääesitys) olivat keskeisesti esillä. Suomen valmistavat Best practices - Making it happen -esitteet otettiin hyvin vastaan. Suomalaiset olivat näkyvästi esillä CSD-17:ssä.

Kokouksen päättäminen; CSD-18:n johtoon Guatemalan edustaja

CSD-17:n päätyttyä pidettiin CSD-18:n ensimmäinen istunto, jossa CSD-18:n puheenjohtajaksi valittiin Guatemalan edustaja. Neljän varapuheenjohtajan osalta bureauta täydennetään myöhemmin.

LIITTEET

CSD-17:n loppuasiakirja (52-sivua) ja Shared Vision -dokumentti, Suomen puheenvuorot yhtenä dokumenttina (AVS Rasin pohjoismainen puhe, Round Table -puheenvuorot, EEP- ja kestävä koulutus -puheenvuorot)